

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. De ordi ne eorum adinuicem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

per hoc, q̄ accipit potestatem regendi multitudinem, & exercendi actus publicos. Et loco huius in spiritali vita est sacramentum ordinis, secundū illud Heb. 7. quod sacerdotes hostias offerunt nō solum pro se, sed etiam pro populo. Secundo, quantum ad naturalem propagationem, quod fit p̄ matrimonium tam in corporali quam in spiritali vita, eo quod est non solum sacramentum, sed naturæ officium. Ex his etiā patet sacramentorū numerus, secundum quod ordinantur contra defectum peccati. nam baptismus ordinatur contra carentiam vitæ spiritualis: confirmatio contra infirmitatem animi, quæ in nuper natis inuenitur: eucharistia cōtra labilitatem animi ad peccandum: poenitentia cōtra actuale peccatum, post baptismum commissum: extrema vnctio contra reliquias peccatorum, quæ scilicet non sunt sufficienter per poenitentiam sublata, aut ex negligentia, aut ex ignorantia: ordo cōtra dissolutionem multitudinis: matrimonium in remedium contra concupiscentiam personalem, & contra defectum multitudinis, qui per mortem accidit. quidam vero accipiunt numerum sacramentorum per quandam adaptationem ad virtutes, & ad defectus culpārum & penalitatum, dicentes, q̄ fidei respondet baptismus, & ordinatur contra culpam originalem: spei extrema vnctio, & ordinatur contra culpam venialem: charitati eucharistia, & ordinatur contra penalitatem malitiæ: prudentiæ ordo, & ordinatur contra ignorantiam: iustitiæ poenitentia, & ordinatur contra peccatum mortale: temperantiæ matrimonium, & ordinatur contra concupiscentiam: fortitudini confirmatio, & ordinatur contra infirmitatem.

AD PRIMVM ergo dicendū, q̄ idem agens principale utitur diuersis instrumentis ad diuersos effectus, secundum congruentiam operum. Et similiter virtus diuina & passio Christi operantur in nobis p̄ diuersa sacramenta, quasi per diuersa instrumenta.

AD SECVNDVM dicendū, q̄ culpa & poena diuersitatem habent, & secundum speciem, in quantum sunt diuersæ species culpārum & penarum, & secundum diuersos hominum status & habitudines. Et secundum hoc, oportuit multiplicari sacramenta, vt ex dictis patet.

AD TERTIVM dicendū, q̄ in actionibus hierarchicis considerantur, & agentes, & recipientes, & actiones. Agentes autem sunt ministri ecclesiæ, ad quos pertinet ordinis sacramentum. Recipientes autem sunt illi, qui ad sacramentum accedunt, qui producantur per matrimonium. Actiones autem sunt purgatio, illuminatio, & perfectio: sed sola purgatio non potest esse sacramentum nouæ legis, q̄ gratiam confert: sed pertinet ad quædam sacramentalia, quæ sunt catechismus & exorcismus. Purgatio autem & illuminatio simul, secundum Dion. * pertinent ad baptismum, & propter reciduum secundario pertinent ad poenitentiam, & extremam vnctionem. Perfectio autem quantum ad virtutem quidem (quæ est quasi perfectio formalis) pertinet ad confirmationem, quantum autem ad consecutionem finis, pertinet ad eucharistiam.

AD QVARTVM dicendū, q̄ in sacramento confirmationis datur plenitudo Spiritus sancti ad robur: in extrema autem vnctione preparatur homo, ut recipiat immediate gloriam: quorum neutrum competit veteri testamento, & ideo nihil potuit his sacramentis in veteri lege respondere: nihilominus ta-

men sacramenta in veteri lege plura fuerunt numero, propter diuersitatem sacrificiorum & ceremoniarum.

AD QVINTVM dicendū, quod contra concupiscentiam venereorum, oportuit specialiter remedium adhiberi per aliquod sacramentum: primo quidem, quia per huiusmodi concupiscentiam non solum vitatur persona, sed etiam natura: secundo, propter vehementiam eius, quæ rationem absorbet.

AD SEXTVM dicendū, quod aqua benedicta, & aliæ consecrationes non dicuntur sacramenta: quia non perducunt ad sacramenti effectum, qui est gratiæ consecutio: sed sunt dispositiones quædam ad sacramenta, vel remouendo prohibens, sicut aqua benedicta ordinatur contra insidias dæmonum, &

contra peccata venialia, vel etiam idoneitate quandam faciendo ad sacramenti perfectionem, & perceptionem, sicut consecratur altare & vasa, propter reuerentiam eucharistiæ.

AD SEPTIMVM dicendū, q̄ oblationes & decimæ erant tam in lege naturæ, quam in lege Moysi ordinatæ, non solum in subsidium ministrorum & pauperum, sed etiam in figuram: & ideo erant sacramenta: nunc autem non remanserunt in quantum sunt figuralia: & ideo non sunt sacramenta.

AD OCTAVVM dicendū, quod ad deletionem venialis peccati non requiritur infusio gratiæ, vnde cum in quolibet sacramento nouæ legis gratia infundatur, nullum sacramentum nouæ legis instituitur directe contra veniale, quod tollitur per quædam sacramentalia: puta per aquam benedictam, & alia huiusmodi: quidam tamen dicunt extremam vnctionem contra veniale peccatum ordinari: sed de hoc suo loco * dicitur.

ARTICVLVS II
Vtrum sacramenta conuenienter ordinantur secundum modum

liberorum prædictum.

AD SECVNDVM sic procedit.

Videtur q̄ inconuenienter sacramenta ordinantur secundum modum prædictum. ¶ Vt enim Apostolus dicit 1. Corin. thi. 15. Prius est quod est animale, deinde quod spirituale: sed per matrimonium generatur homo prima generatione, quæ est animalis: per baptismum autem regeneratur homo secunda generatione, quæ est spiritualis, ergo matrimonium debet præcedere baptismum.

¶ 2 Præ. Per sacramentum ordinis aliquis accipit potestatem agendi actiones sacramentales: sed agens est prior sua actione, ergo ordo debet præcedere & baptismum, & alia sacramenta.

¶ 3 Præ. Eucharistia est spirituale nutrimentum, confirmatio autem comparatur augmento. Nutrimentum autem est causa augmenti, & per consequens prius eo: ergo eucharistia est prior confirmatione.

¶ 4 Præ. Poenitentia preparat hominem ad eucharistiam: sed

Super Questionis sexagesimæ quintæ, Articuli secundū.

IN titulo intellige per ordinem, secundum modum prædictū ordinem, quo numerata sunt sacramenta in precedenti articulo, videlicet baptismus, confirmatio, eucharistia, poenitentia, extrema vnctio, ordo, & matrimonium. Queritur enim an sic conuenienter ordinentur.

¶ In corpore prima conclusio est: Inter sacramenta ultimo ponuntur ordo, & matrimonium, matrimonium tamen post ordinem. Probatur conclusio, quo ad primam partem: quo ad primam partem: quia sicut in omni est prius multitudine, ita sacramenta, quæ ordinantur ad perfectionem unius personæ, sunt naturaliter priora his, quæ ordinantur ad perfectionem multitudinis: sed reliqua sacramenta sunt unius personæ, hæc autem duo respiciunt multitudinem, ergo. Quo ad secundam autem partem

Accipit ar.

¶ 3 Præ. 1. est ga. huius.

Non copla ut morte p̄uocant

4. dia. q. 1. ar. 1. & 2. q. 1. ar. 1. q. 3. & Eph. 5. in. Art. præc.

Alm. p̄uocant

